

Overlevelsesstatistikker – hvordan skal de forstås?

1. Overlevelsesstatistikker – hvordan skal de forstås?

Læger taler ofte om 5-års-overlevelse eller 10-års-overlevelse for forskellige typer kræft. Disse statistikker skaber en masse forvirring og bekymring hos mange mennesker. Grundlæggende henviser 5-års-overlevelse og 10-års-overlevelse til den procentdel af mennesker, der lever fem eller 10 år efter de diagnosticeres med en bestemt type kræft. For eksempel viser statistikken fra 2012-2016 at cirka 86 ud af 100 mænd (86%), der diagnosticeres med tarmkræft, være i live 1 år efter diagnosen stilles og 64 ud af 100 (64%) efter 5 år. For kvinder vil 86 ud af 100 (86%), være i live 1 år efter diagnosen stilles, og 67 ud af 100 (67%) efter 5 år.

Dette betyder ikke, at alle disse personer bliver helbredt. Men det betyder heller ikke, at de kun vil leve i fem år efter. Nogle patienter kan helbredes, men for andre vil kræften vende tilbage i denne 5-års periode. Det kan være, de får endnu en omgang behandling og lever i mange år efter. Hos nogle patienter kommer kræften igen efter de fem år.

Generelt for tarmkræft gælder det, at jo længere tid der går, jo mindre sandsynligt er det, at kræften kommer tilbage. Jo flere år, en person lever uden at kræften vender tilbage, jo større er chancen for fuldstændig helbredelse. Dette gælder for de fleste kræftformer.

2. Hvor præcise er statistikkerne?

Disse 5-års-og 10-års-overlevelsesrater er meget generelle. De er baseret på alle med tarmkræft på alle stadier og med alle grader af sygdommen. Dem, der behandles effektivt på et tidligt tidspunkt, kan generelt regne med, at deres overlevelse er bedre end den gennemsnitlige 5-års- eller 10-årsrate, mens mennesker, der behandles, når deres kræft er på et senere stadie, kan have en lidt dårligere udsigt. Netop dette er grundlaget for tarmkræftscreeningsprogrammet, hvor formålet er at opspore kræften i et tidligt stadie, hvor sygdommen er lettere at behandle. Ingen statistik kan sige nøjagtigt, hvad der vil ske for et bestemt individ. Hver person er unik.

3. Bliver overlevelsesraterne bedre og bedre?

Det tager mange år at indsamle data til statistikker, og derfor er statistikkerne som regel lidt forældede. Fx, for en person, der er diagnosticeret med kræft i 2016, kan den angivne 5-årsoverlevelsesrate være baseret på tal fra 2012. Statistikken vedrørende tyktarmskræft er også påvirket af at man i 2014 begyndte at tilbyde screening for tyktarmskræft for alle personer i alderen 50-74 år. Eftersom kræftbehandling hele tiden forbedres, er udsigterne sandsynligvis bedre, end de var i 2012. Det kan være beroligende at vide, at statistikker, der angiver overlevelsesrater på 5 år, sandsynligvis vil ændre sig og blive forbedret for mange kræftformer de næste 20 år pga. forbedret diagnostik, behandling og opfølgning.

Referencer:

NORDCAN, 2020: kræftstatistik: nøgletal og figurer.

Danmark – tyk- og endetarm

<https://www-dep.iarc.fr/NORDCAN/DK/StatsFact.asp?cancer=590&country=208>

Kræftens Bekæmpelse: Statistik om kræft i tyktarmen

https://www.cancer.dk/tyktarmskræft-coloncancer/statistik-tyktarmskræft/?gclid=EAlaIqObChMIkTpmdml6wIVFaWyCh22XApvEAAYASAAEgKmhPD_B

Danish colorectal cancer Group: Screening

https://dccg.dk/wp-content/uploads/2017/08/2014_screening.pdf

